

het
ontwerp
instituut

| memo | november 2013

De nieuwe vedetten van de tuin

Nu in de herfst vallen ze meteen weer op, de siergrassen. Tot een jaar of twintig geleden zag je in de tuin alleen gazon als vorm van gras. Hoogstens kon je wat bamboe aantreffen, maar verder was de gladgemaaide *pelouse* de enige vertegenwoordiger van de grassenfamilie. Het stond chique, het stond netjes en in orde. Je ging erop zitten met de familie (op tuinstoelen weliswaar), je ging erop spelen met de kinderen. Desnoods speelde je een potje croquet met een houten hamer en van die metalen poortjes die in het gras gestoken moesten worden, maar dat was het dan toch wel.

Tegenwoordig is het gazon uit. Alleen op voetbalvelden nog te vinden. Daartegenover staat dat de grassen veelvuldiger dan ooit in de tuin aanwezig zijn. Maar dan als vedetten en niet als anonieme structuurdragers in de border, zoals ze in de zeventiger jaren nog wel eens werden gebruikt. Nee, het zijn de glittersterren van de tuinarchitectuur geworden, het zijn de hoofdelementen van The Grand Finale! Geen tuincentrum kan zonder ze, geen beplantingsplan wil ze missen. Het is erg *well done* om ze in grotere groepen aan te planten en die groepen dan te laten contrasteren met elkaar. Waarschijnlijk hebben we dit allemaal aan Piet Oudolf te danken, hij is zo een beetje voor de grassen, wat Joop van den Ende voor de musical is geweest. Waar niemand ooit gedacht had dat die goedkope dingen die in de hei of het dennenbos stonden te bewegen in de wind, nu iconen van het seizoen zijn geworden. Grassen zijn pure romantiek, ze geven net dat beetje wildheid aan onze zo romantische tuinen. En geef zelf toe, dat is toch wat wij in de liefde ook proberen te vinden.

Michel Lafaille

Ontwerpmethodiek nieuwe opzet

Het is belangrijk goed te luisteren naar de noden en wensen van de eigen doelgroep. Dat heeft |het ontwerp instituut| ook gedaan, toen te merken was dat een 30-daagse opleiding zowel qua tijdsinvestering als qua financiën teveel werd voor diegenen die in principe interesse hadden in de cursus.

Daarom is besloten om de bestaande 10-daagse cursus Ontwerpkunde voor tuin en park iets aan te passen en inhoudelijk op te schroeven en de cursus Ontwerpmethodiek terug te brengen naar de essentie die ook in 10 dagen verwerkt kan worden. Die twee cursussen sluiten naadloos aan op elkaar, waarbij Ontwerpkunde een getuigschrift opbrengt ondertekend door de docent en bij Ontwerpmethodiek een presentatie voor een jury van vakmensen het doel is, die bij tevredenheid een certificaat ondertekenen dat de cursist geslaagd is. Een objectief ijkpunt dus waar de cursist trots op kan zijn en in sollicitaties of publiciteit kan gebruiken.

Dat betekent dus dat men Ontwerpmethodiek slechts kan volgen nadat Ontwerpkunde met succes is afgelegd. Een alternatief is de vroegere opleiding Stadse Landschappen of een persoonlijk intakegesprek waarbij de hoofddocent een toelating geeft. Dat laatste dient aangevraagd te worden.

De overgebleven reeks excursies zullen in een aparte reeks worden ondergebracht en als geheel worden aangeboden. Daarover volgt begin 2014 nieuws.

Deze nieuwe opzet van Ontwerpmethodiek gaat op vrijdag 17 januari 2014 van start. Aan de reeks is een opdracht verbonden over een kleinstedelijk groenproject met een historische betekenis. Voor alle informatie gaat men naar www.ontwerpinstituut.nl.

Nieuws van de cursisten

Terwijl de cursussen plaatsvinden gebeurt er natuurlijk ook een en ander met de cursisten zelf, en al zeker met diegenen die afgestudeerd zijn.

- Mark Hannink die momenteel de cursus Ontwerpkunde voor tuin en park volgt, liep in een tuin van een ouder echtpaar. Curieus en boeiend vond hij de tuin, al was die wat verwaarloosd en doorgeschoten. Maar overall nog spannende plekken en geheimzinnige overgangen. Of hij de tuin zo kon herontwerpen dat er wat minder werk voor het echtpaar zou zijn. Hij vroeg naar de oorspronkelijke tekening, of die nog bestond. En ja, die hadden ze nog wel. Buro Mien Ruys, bleek er onderaan op te staan. Mark is nu een gelukkig man.
- Peter van Dam van bureau Rivius is een enthousiast man. Na elke excursie die hij meeloopt wil hij iedereen vertellen over al het moois dat hij heeft gezien en beleefd. Zo ook over het Landschapspark te Duisburg in Duitsland. Daar plaatste hij een filmpje over op www.youtube.com/watch?v=Zu2dQCkWzUw&feature=em-share_video_user. Hij is een romantische ziel, dat wel...
- Ron van de Straat die eerder de voorloper volgde van Ontwerpmethodiek, heeft zich als ontwerpend hovenier gespecialiseerd in het advies over en ontwerp van schoolpleinen. Om dat wat meer body te geven heeft hij de website Pleynplan opgezet (zie www.hetverhaalvandetuin.nl) met daaraan gekoppeld een heuse

nieuwsbrief en een weblog. Elke maand behandelt hij een ander thema dat met schoolpleinen te maken heeft. Als Mozes niet naar de berg komt....

Overzicht cursussen in 2014

Mocht dit een gedrukte folder geweest zijn, dan had u deze pagina kunnen uitscheuren en boven het bed ophangen en de nachten kunnen aftellen wanneer er iets van uw gading en interesse begon. Want hier een overzicht van de cursussen zoals ze vanaf januari 2014 worden aangeboden:

Ontwerpkunde voor tuin en park

10 daagse opleiding die de basis behandelt van het werk van een goed ontwerp. Start op donderdag 16 januari 2014 en vervolgens elke donderdag tot en met donderdag 20 maart 2014. Alle dagen in Apeldoorn.

Ontwerpmethodiek buitenruimte

De 10daagse vervolgcursus waarbij u op het einde een presentatie houdt van een schetsontwerp voor een geselecteerde vakjury. Start op vrijdag 17 januari 2014 en vervolgens tien vrijdagen tot en met 21 maart 2014. Die laatste dag is tevens de presentatiedag. Alle dagen in Apeldoorn behalve de eerste (bezoek aan de opdrachtlocatie, Inundatiekanaal te Tiel en vrijdag 14 februari waarop een excursie naar het Landschapspark te Duisburg staat gepland).

Communiceren met je opdrachtgever

Dit is een praktijkcursus van drie dagen, effectief van opzet en gericht op een persoonlijke benadering. Er wordt geleerd om met de eigen capaciteiten meer te bereiken en de communicatie met de opdrachtgever vanaf het allereerste begin sterker te maken. Data op maandag 3, 10 en 17 februari 2014 te Apeldoorn.

Inspiratiedagen

Na deze drie intensieve cursusdagen zult u in staat zijn om deze moeilijke stap te nemen tijdens het werk. Nooit meer een dag zonder inspiratie. Eigenlijk is inspiratie een 'gemoedstoestand' waar men zichzelf naar toe brengt om er profijt uit te halen, waardoor de geest en de creativiteit gestimuleerd kunnen worden. Het is een kracht die uit het onbewuste opgeroepen wordt en niet een plotselinge inval die bij het bewustzijn aanklopt. Enkele hoorcolleges en veel oefeningen. Data zijn maandag 3, 10 en 17 maart 2014 in Apeldoorn.

Nieuwe serie van het Kantinegesprek

Voor het tweede jaar zal een serie Kantinegesprekken van [het ontwerp instituut] plaatsvinden in het ACEC gebouw te Apeldoorn. De toegang voor deze avonden is gratis, opgave is nodig via de e-mail. De eerste datum in deze reeks is woensdag 13 november aanstaande, waar om 19u30 de bijeenkomst zal starten. Opnieuw klinkende namen van diverse gasten die avond, die telkens twintig minuten krijgen om hun praatje te houden, hun stelling te verdedigen of hun zienswijze te etaleren. Dan gaat onherroepelijk de bel. Natuurlijk is er na afloop weer de Wandelgang, het tweede onderdeel van de bijeenkomst, waar iedereen met iedereen aan de praat kan en lekker kan netwerken. De sprekers zijn:

* **Hans Ophuis**, landschapsarchitect, een fel tegenstander van de uitbreiding van het Museum Boijmans van Beuningen in het Museumpark te Rotterdam. Hij vertelt waarom.

Op de afbeelding is een van de vijf ontwerpen te zien (van MVRDV) die meedingen om geselecteerd te worden.

* De jonge architecte **Barbara Dirks**, doet verslag over haar deelname aan het Zomeratelier 2013 te Asperen.

* **Egbert Roozen** is directeur van de branchevereniging VHG en zal uitweiden over de toekomstige relatie van de branchevereniging met de tuinontwerpers.

* **Meneer Vermeer** (tuinontwerper en columnist) informeert op een eigenzinnige wijze over een plant.

* **Emiel Versluis** is de ontwerper van de tuin van Wilde Weelde in Appeltern. De aanleg is gestart en hij zal verhalen over de opzet, de stand van zaken en de kleine anekdoten.

* **Michel Lafaille** praat over een actuele tentoonstelling die men als ontwerper moet gaan zien. Deze keer het beeldenpark Middelheim te Antwerpen.

Omdat de bezoekers vanuit het hele land komen is er een maaltijd ingevoerd: om 18u00 kunnen de gasten allen samen eten. De catering zet een warme maaltijd klaar en voor het eenvoudige bedrag van 10 euro schuift men mee aan. Op voorhand aanmelden (in verband met logistiek) is verplicht en men kan ter plaatse contant afrekenen met de cateraar. Het buffet sluit om 19u00 zodat om 19u30 stipt met de avond kan begonnen worden.

Mail voor aanwezigheid naar info@ontwerpinstituut.nl waar u tevens aangeeft of u wenst mee te eten.

Adres van de bijeenkomst is het ACEC gebouw, Roggestraat 44 te Apeldoorn (naast het CODA Museum). Er is een parkeergarage op 50 meter en het station is 10 minuten lopen.

Steun de bijzondere initiatieven van |het ontwerp instituut|

Michel Lafaille heeft zijn eerste roman geschonken aan |het ontwerp instituut|. Het biedt daardoor de lezer de mogelijkheid een kleine bijdrage te leveren aan het werk van deze organisatie door het boek te kopen, voor zichzelf, als cadeau of relatiegeschenk. De volledige opbrengst ervan gaat als investering naar |het ontwerp instituut| en helpt bij te dragen aan de continuering ervan.

Daarom is het boek te koop voor twintig euro via de website van onze organisatie, www.ontwerpinstituut.nl, waar het eenvoudig te bestellen is en u wordt toegezonden.

Het boek vertelt een verhaal over de vriendschap van twee mannen die elkaar ontmoeten in het prachtige landschap van de Europese Alpen. Vooral ook is het een getuigenis van de invloed van de buitenwereld op de gemoedsgesteldheid van deze mensen. De werelden van de tuin, het park en het landschap, doen de lezer vermoeden dat wij meer zijn dan slechts het resultaat van onze culturele erfenis. De mens staat in de wereld en is daardoor mens.

Een fragment:

... 'Alsof de tijd er heeft stilgestaan en men een postkaart van begin vorige eeuw bekijkt. Er is een gazon met witte elegante stoeltjes, in de schaduw van enkele kleine bomen, genietend van de rust en de kalmte. Iets verderop ligt het zwembad blakend in de zon, het schetterende lichtblauw van de tegeltjes verstopt achter een rozenhaagje.

Ja, de mens begrijpt soms hoe hij de eeuwigheid in een moment

kan vangen, want dat is tenslotte het doel van elke tuin.'...

Ode aan de Hovenier

Wie is die schoffelaar
die zich een weg baant
tussen struik en wildgroei
in de hoven

Harkt
tuinkaf bij elkaar
Graaft
trakteert de bodemdieren

Laat sporen na
in bloesem en gewas
waar de bouwer puin verborg
onder zwarte aarde

Vult lege plekken
blinde muren
met jaargetijden

Uit *Ode aan de hovenier* van Jan Schep uit Amsterdam, een trouwe lezer van Memo. Bedankt voor deze artistieke aanbreng over het vakgebied.

Colofon:

|memo| is een maandelijkse uitgave onder redactie van |het ontwerp instituut|. De volgende editie verschijnt in de maand december 2013. Voor contact e-mail Jolanda Vreeken op info@ontwerpinstituut.nl.

Wij gaan er van uit dat u belangstelling heeft voor deze inhoud, mocht dat niet meer het geval zijn kunt u zich met een eenvoudig bericht afmelden.
